

Svar på skriftligt spørgsmål om bekämpning av mobbningen på väg till och från skolan och på internet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller överlämnat följande skriftliga spørgsmål SS 597/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Sanna Lauslahti /saml m.fl.:

Hur garanteras lärare och rektorer tillräckliga resurser för att ingripa i mobbningen som sker på väg till och från skolan och på internet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt lagen om grundläggande utbildning har den som deltar i utbildning rätt till en trygg studiemiljö. Mobbning, trakasseri och diskriminering i skolan accepteras överhuvudtaget inte. Målet med åtgärderna enligt lagstiftningen och anvisningarna beträffande grunderna för läroplanerna är att garantera en trygg skolmiljö för varje elev – en skolmiljö där det inte finns rum för mobbning, våld eller störande beteende.

År 2014 trädde ändringar av lagen om grundläggande utbildning i kraft som preciserade vilka resurser skolan har att ingripa i dåligt beteende och mobbning, och det gavs anvisningar om hur de metoder som används kan bli mer effektiva ur pedagogisk synvinkel. I och med lagändringen ska skolans lärare och rektor informera om trakasserier, mobbning eller våld som har förekommit i skolan eller på väg till eller från skolan och som kommit till deras kännedom till vårdnadshavarna eller andra lagliga representanter för dem som gjort sig skyldiga till det och för den elev som fallit offer för det. Målet med anmälningsskyldigheten är att föra fram den mobbning och de trakasserier som förekommer i skolorna men också mobbning och trakasserier som förekommer på väg till och från skolan. Det hjälper utredningen av helhetssituationen och gör samarbetet mellan hem och skola effektivare. Skolans personal kan stödja vårdnadshavaren i att utreda saken övergripande och ingripa genom att använda skolans pedagogiska metoder och elevvård i samarbete med vårdnadshavarna även när det gäller vägen till och från skolan.

I kapitlet om elevvård i de nya grunderna för läroplanen som trädde i kraft i augusti har elevens rätt till en trygg studiemiljö betonats. Med detta avses fysisk, psykisk och social trygghet. Som en del av skolans elevvårdsplan ska utbildningsanordnaren utarbeta en plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasseri.

Utbildningsstyrelsen har dessutom gett utbildningsanordnare anvisningar om hur ordningsregler görs upp våren 2016. Anvisningarna innehåller beskrivningar av vilka saker som ska tas i beaktande när ordningsregler utarbetas och exempel på saker som ordningsreglerna kan fastställa i den grundläggande utbildningen. Enligt utbildningsstyrelsens anvisningar kan ordningsreglerna

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 597/2016 rd

fastställa hur skolans datorer, mobiltelefoner och andra mobila apparater samt elevens egna apparater får användas under lektioner eller annan läroplansenlig undervisning. Om användningen av mobila apparater stör undervisningen eller annan läroplansenlig undervisning kan användningen förbjudas medan undervisningen pågår. Med hjälp av ordningsregler kan användningen av mobila apparater begränsas medan undervisningen pågår. Skolan kan kräva att mobila apparater är inställda så att de inte stör undervisningen. Enligt anvisningen gäller förbudet också direktsändning av ljud och bild (s.k. livestream) från lektioner om det inte hör till undervisningen. Enligt anvisningen kan användningen av mobila apparater inte förbjudas helt under raster eller andra tider då ingen undervisning ges. Utbildningsstyrelsens anvisning stöder trygga skoldagar och förebyggande av mobbning i skolorna. Mobbning och trakasserier på internet som sker under skoltid kan man i sista hand ingripa i genom att som säkerhetsåtgärd ta den mobila apparaten av mobbaren och vidta disciplinära åtgärder.

Mobbning, både på internet och annars, kan ofta uppfylla kriterierna för ett brott. Polisen har ofta en viktig roll när mobbning utreds.

Vid utbildnings- och kulturministeriet har en arbetsgrupp tillsatts för att utreda hur man kan förebygga och ingripa i mobbning och främja skolfred. Uppdraget som arbetsgruppen fått omfattar småbarnsfostran, förskoleundervisning, grundläggande utbildning och utbildning på andra stadiet. Arbetsgruppens uppgift är för det första att bedöma hur effektiva de nuvarande åtgärderna är och samla förfaringssätt som personalen i småbarnsfostran, skolor och läroanstalter ansett vara bra och göra dessa förfaringssätt allmänt tillgängliga i hela landet. Arbetsgruppen ska också lägga fram ett förslag om eventuella nya ändringar i lagstiftningen med vilka man kan ingripa i mobbning effektivare än tidigare. Arbetsgruppen lämnar sitt förslag till undervisnings- och kulturministeriet i december 2017.

Helsingfors 8.12.2016

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen